Nr. 140 Rok 41

Opłata uiszczona ryczałtem zgóry

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże! Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Za Wiarę i Ojczyznę!

Wydanie II

„Gazeta Grudziądzka" wychodzi 3 razy tygodniowo
w 3 wydaniach: I (Pomorze). II. Wojew centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III. (Wielkopolska i Sląsa),
wraz z bezpłatnemi dodatkami „Gospodarz i Osadnik", „Robotnik" „Dobra Gospodyni" „Śmiech", „Przyjaciel Młodzieży",
„Gość Świąteczny" i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnoszeniem w dom 3.89 zł., miesięcznie 1,30 zł.
w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków. w Belgji 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4.00 RMk., w Szwajcarji 5 fr szw. w Czechosłowacji 38 koron szesk., w Austrji 8 szylingów w Danji 6 koron duńskich. w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich. w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na czwartek, 29-go listopada 1934 r.

Generał Władysław Sikorski

Zagłębie Saary a groźba wojny

Przewidziany traktatem wersalskim plebiscyt, który ma rozstrzygnąć o dalszych losach Zagłębia Saary, ciąży od niejakiego czasu coraz to silniej nad całokształtem sytuacji międzynarodowej. Chodzi tu o zagadnienie jaknajpowszechniejsze i ogólnego rzędu, które przy braku należytej czujności wzniecić może nowy pożar wojenny w Europie.

Od chwili zwycięstwa w Niemczech „rewolucji narodowej" Saara stała się ostatnią redutą niemieckiej wolności. Nieprzejednani przeciwnicy narodowo - socjalistycznej dyktatury zjednoczyli się tam pod hasłem „za Niemcami a przeciw Hitlerowi" i rozwinęli energiczną działalność za przejściowem utrzymaniem obecnego stanu rzeczy w tym kraju. Wskutek tego wynik zbliżającego się plebiscytu, który aż do objęcia władzy przez hitleryzm był dla Niemiec prawie pewny, zależy teraz całkowicie od postawy miejscowych rzesz katolickich, a te ostatnie zdają się być dotychczas niezdecydowane. W najlepszym przeto razie Niemcy mogą liczyć jedynie tylko na połowiczny sukces. Z własnego zaś doświadczenia wiemy, jak w takich razach łatwo o groźne komplikacje. Nawet przejściowa utrata Zagłębia Saary byłaby dla hitlerowskiej dyktatury niezwykle silnym ciosem. Trudno więc przypuścić, ażeby rząd trzeciej Rzeszy mógł pogodzić się łatwo z podobnym faktem. Z drugiej znowuż strony zwycięstwo hitlerowców w Saarze narazi pierwszorzędnej wagi prawa, nabyte przez Francję w 1919 roku, i spowodować może wewnątrz kraju zaburzenia, wobec których trudnoby było Francji pozostać równie bierną, jak to się stało po ewakuacji Nadrenji. Tak więc rok 1935 będzie dla powszechnego pokoju okresem w całem słowa tego znaczeniu przełomowym.

Decyzja co do pokoju i wojny spoczywa w tej chwili w Niemczech, w ręku wodza i kanclerza Rzeszy. Jest rzeczą zrozumiałą, że kanclerz A. Hitler nie zdecyduje się lekkomyślnie na tak niebezpieczną dla stworzonego przezeń ustroju próbę, jakąby było sprowokowanie przez Niemcy konfliktu zbrojnego Narodów. Nie dopuszczą również do tego stojący u jego boku fachowcy wojskowi, którzy ważyć będą skrupulatnie wzajemne szanse, zanim się zdecydują na nowe ryzyko wojenne.

Niemcy przygotowywali się b. konsekwentnie oddawna do wojny krótkotrwałej o gwałtownym i druzgocącym dla przeciwnika przebiegu. Podjąć ją w przyszłości mają niespodzianie wyborowe wojska, działając w najściślejszej łączności z lotnictwem i zmierzające do sparaliżowania w samym zarodku mobilizacji przeciwnika oraz do niedopuszczenia do rozwinięcia jego sił. Głównem narzędziem tej strategji miałaby być Reichswehra, uzupełniona w momencie mobilizacji własnemi a więc świetnie wyszkolonemi rezerwami.

Po proklamowaniu trzeciej Rzeszy program ten nie uległ zmianie, lecz został nawet udoskonalony i pogłębiony. Pomnożono przytem znacznie stan liczebny Reichswehry, tak, że staje się ona dzisiaj istotnie potężnem narzędziem nowoczesnej wojny. Rozumiejąc, że to doskonałe ramię zbrojne narodu wymaga przedłużenia w czasie wojennej próby, pomnożono wielokrotnie personalne rezerwy kraju, dochodzące dzisiaj do imponującej cyfry pięciu miljonów ludzi. Podjęto również na olbrzymią skalę pracę nad odbudową znanej nam z 1918 roku niemieckiej potęgi w powietrzu, zniszczonej w następstwie przegranej wojny. W 1935 roku zatem rząd Trzeciej Rzeszy mógłby wystawić w razie potrzeby wyborową armję operacyjną, złożoną z 700.000 — 900.000 ludzi, czyli zmobilizować od 35—45 dywizyj najwyższej wartości. Takąż samą ilość drugorzędnych dywizyj, przeznaczonych dla osłony granic państwa wystawia w tym samym czasie wojskowa policja i hitlerowskie formacje, uzupełniając się oddziałami pracy i formacjami Grenzschutzu. Cała ta siła zbrojna znajdzie potężne oparcie w lotniczej armji, która liczyć może w następnym roku około 2500 samolotów różnego typu.

Saara nie jest jedynie zagadnieniem francusko - niemieckiem. Interesuje ona również wszystkich sygnatarjuszy Traktatu Wersalskiego. Niemniej przeto stanowisko Francji jest w danym wypadku rozstrzygające.

Niewątpliwie niemieckie szanse wojenne wzrastały do niedawna wraz z jednostronnem wprowadzaniem w życie francuskich planów rozbrojeniowych. W ostatnich latach zaprzestano we Francji tej niebezpiecznej zabawy. Jej zmodernizowana armja wespół ze wzmacnianą obecnie flotą powietrzną, wsparta nowoczesnemi fortyfikacjami, będzie mogła stawić czoło ewentualnemu najazdowi niemieckich dywizyj pancernych i towarzyszącego im lotnictwa.

To pogotowie zbrojne Francji, silniej ponadto istniejącemi dotychczas sojuszami obronnemi, jest w okresie tak potężnych przesileń dziejowych jak obecne, najsilniejszym czynnikiem powszechnego pokoju. Wywrze ono niewątpliwie poważny wpływ na dalszy bieg wydarzeń w 1935 roku, który będzie rokiem zwrotnym dla powojennej Europy.

Zagrożenie pokoju Europy

W związku z notą przesłaną przez Jugosławję do Ligi Narodów, domagającą się zbadania sprawy i ustalenia kto jest rzeczywistym sprawcą śmierci króla Aleksandra, sytuacja na Bałkanach a i wogóle w Europie, stała się nadzwyczaj groźna.

Jugosławja występuje bardzo ostro, oświadczając, że jeżeli nie otrzyma należytej satysfakcji w Lidze Narodów, to wystąpi z Ligi Narodów.

Sytuacja pokojowa tembardziej zaognia się, bowiem Czechosłowacja i Rumunja popiera słuszność żądań Jugosławji, zaś za Węgrami stoją Włochy, które protestują przeciwko oskarżeniom skierowanym przeciwko Węgrom przez Jugosławję.

Trzeba przeto stwierdzić, że sytuacja w jakiej znalazła się Europa jest bardzo groźna, tak groźna, jak w lipcu 1914 roku.

Wojska austrjackie na granicy jugosłowiańskiej

„Daily Herald" donosi, że na granicę austrjacko jugosłowiańską zostały wysłane posiłki z Wiednia, Linzu i Burgenlandu. Są to oddziały piechoty i wojsk samochodowych. Władze asutrjackie przedsięwzięły te środki ostrożności w związku z naprężoną sytuacją polityczną.

Mobilizacja?

W Genewie obiegają pogłoski, jakoby Jugosławja zarządziła mobilizację wojsk nad granicą węgierską. Podobno również Grecja zmobilizowała znaczne siły wojskowe, a to nad granicą albańską. Narazie brak potwierdzenia tych wiadomości.

Zniżka cen płodów rolnych

W ostatnich dniach sytuacja na rynkach zbożowych uległa znacznemu pogorszeniu. Ceny żyta spadły o 1,50 zł na 100 kg. Zniżce uległy również i inne płody rolne jak pszenica, jęczmień, owies itp.

Przyczyn tej fali zniżkowej jest kilka. Najważniejszą zaś z nich to nadmierne, ponad możność płatniczą obciążenie podatkowe rolników oraz bezwzględność w ściąganiu tych obciążeń, druga zaś przyczyna to zaprzestanie skupu zboża przez Państwowe Zakłady Zbożowe.

W rozmaitych stronach kraju na zebraniach kółek i organizacyj rolniczych uchwalone są postulaty, domagające się odroczenia ściągania należności z tytułu bieżących podatków do chwili podjęcia nowego interwencyjnego skupu żyta przez państwowe zakłady zbożowe. Uchwały podnoszą, że zaniechanie tej akcji interwencyjnej spowodowało obniżkę cen żyta i pogorszyło sytuację w rolnictwie. Drobnemu rolnictwu, poza zniżką cen żyta daje się dotkliwie we znaki bardzo poważna zniżka cen trzody chlewnej.

GENERAŁ BUTLER,

były głównodowodzący amerykańską flotą wojenną, który zamierzał urządzić w Stanach Zjedn. zamach stanu i po usunięciu prezydenta ogłosić dyktaturę faszyzmu.

Zastrzeżenia odnośnie paktu wschodn.

Głośno i szeroko była omawiana swego czasu sprawa zawarcia tak zwanego paktu wschodniego, który to pakt zagwarantować miał wszystkim państwom podpisującym go całość granic i bezpieczeństwo. Wniosek zawarcia takiego paktu wysunięty został przez Francję.

Na propozycję przystąpienia Polski do tego paktu, odpowiedziała Polska odmownie wysuwając szereg zastrzeżeń i warunków swoich. Rzecz jasna, że przyczyny odmowy oraz owe zastrzeżenia i warunki nieznane były społeczeństwu polskiemu, bowiem pertraktacje w tych sprawach odbywały się w tajemnicy.

Dopiero obecnie dowiadujemy się jakiego rodzaju były owe warunki i zastrzeżenia wysuwane przez Polskę. W dniach ostatnich rząd francuski ustalił tekst odpowiedzi na polskie zastrzeżenia. Jak podają pisma francuskie, rząd francuski odpowie szeregiem ustępstw na zastrzeżenia i warunki rządu polskiego i że Francja zgodzi się na to, aby **gwarancje przyjęte przez Polskę nie dotyczyły ani granicy polsko-litewskiej, ani granicy polsko-czeskiej.**

Poza tem ma być zaznaczone w nocie francuskiej, że projekt paktu wschodniego będzie uzależniony od współpracy z Niemcami, to jest będzie zawarty tylko wtedy, gdy do paktu tego przystąpią i Niemcy.

A więc odpowiedź francuska bardzo niedwuznacznie mówi, jakiego rodzaju zastrzeżenia wysuwała Polska, odmawiając przystąpienia do paktu wschodniego: a więc Polska nie chciała przyjąć gwarancji odnośnie granicy polsko-litewskiej i granicy polsko-czeskiej.

Śp. Kardynał Gasparri na łożu śmierci

Ostry zatarg Grecji z Albanją

W ostatnich dniach władze albańskie zniosły na terenie swego państwa uprawnienia mniejszości greckiej, wynikające z postanowień traktatowych.

Grecja zaprotestowała przeciwko tym postanowieniom rządu albańskiego, na co rząd albański odpowiedział w ironicznej formie, że nie zmieni swego postanowienia. Odpowiedź taka wywołała w całej Grecji falę niesłychanego oburzenia.

We wszystkich miastach w Grecji odbywają się obecnie demonstracje protestacyjne, na których wygłaszane są płomienne mowy i wznoszone wrogie okrzyki przeciw Albanji. Bardzo poważnie przedstawia się sytuacja na granicy grecko-albańskiej. Prasa grecka codziennie donosi o przekraczaniu granicy przez uciekinierów, donoszących o prześladowaniu i katowaniu Greków w Albanji. W wielu miejscowościach pogranicznych utworzyły się już uzbrojone oddziały ochotników, które w każdej chwili gotowe są wkroczyć do Albanji. Wedle doniesień prasy oddziały te liczą obecnie przeszło 3500 ludzi oraz 175 dowódców, przeważnie b. żołnierzy. Korpusy te rozwijają w całym kraju niezwykle ożywioną propagandę, to też liczba ich członków z dnia na dzień wzrasta. Jeden z tych oddziałów wraz z 18 dowódcami znajduje się już w drodze przez Saloniki do granicy greckiej.

Jak słychać, rząd grecki zamierza obecnie odwołać się w tej sprawie do Ligi Narodów, co jednak w żadnej mierze nie może uspokoić rozgorączkowanych umysłów greckich patrjotów.

Rozprawa przeciwko bandycie Maczudze

Rozprawa przeciwko groźnemu bandycie Maczudze, grasującemu przez okres kilku miesięcy na terenie kilku powiatów Małopolski środkowej, odbędzie się w sądzie okręgowym w Rzeszowie już w dniu 10 grudnia br. Akt oskarżenia wręczony Maczudze obejmuje tylko jeden czyn jego, mianowicie morderstwo, dokonane w czerwcu z. r. na osobie śp. ks. Chmurowicza w Przybyszowie.

Nie jest wykluczone, że akt oskarżenia zostanie jeszcze rozszerzony i obejmie także inne przestępstwa Maczugi.

Osadzony w więzieniu przy sądzie okręgowym w Rzeszowie Maczuga zachowuje się spokojnie. Ciągle wspomina... o pokucie, jaką chciałby odbyć, by odcierpieć grzechy...

W toku dochodzeń wyszło na jaw, że nieżyjący już dzisiaj bandyta Byk i Maczuga wysłali list, nadany na poczcie w Jarosławiu do prokuratora sądu okr. w Rzeszowie, w którym bandyci wskazują na rzekomą niewinność aresztowanych za udzielanie im pomocy i „domagają się“ ich zwolnienia, grożąc... odwiedzeniem prokuratora w jego domu.

Prokurator pogróżek tych nie uląkł się i polecił przeciwko winnym przeprowadzić śledztwo oraz wygotować akt oskarżenia, przyczem wielu z nich zostało skazanych na kary do pięciu lat więzienia.

Rozszarpał się dynamitem

W kopalni „Biały Szarlej“ w Brzezinach Śląskich popełniono niezwykły zamach samobójczy.

47-letni rębacz Herman Waloszczyk sporządził nabój dynamitowy (3 i pół kg) i gdy został sam w podziemiach, podpalił dynamit.

Nastąpiła eksplozja i Waloszczyk został rozerwany na strzępy.

Tylko 10 milj. zł. na zasiłki na całą zimę dla armji bezrobotnych

Fundusz Pracy na ostatniem swojem posiedzeniu przeznaczył około 10 miljonów złotych na pomoc doraźną dla bezrobotnych podczas tegrocznej zimy, tj. w miesiącach grudniu, styczniu, lutym i marcu.

Jeżeli weźmie się pod uwagę, ży w miesiącach zimowych ilość zarejestrowanych bezrobotnych dochodzi do 400 tysięcy, zaś armja bezrobotnych niezarejestrowanych jest znacznie większa, to wydatek 2 i pół miljona złotych miesięcznie na akcję pomocy doraźnej jest bardzo niewiele.

Pomoc zimowa dla bezrobotn. robotników sezonowych

Min. Opieki Społecznej opracowało plan pomocy zimowej dla bezrobotnych robotników sezonowych, którzy nie mają prawa do zasiłków ustawowych. Bezrobotni ci będą otrzymywać racje żywnościowe wartości od 8 do 32 zł miesięcznie, zależnie od liczby członków rodziny.

Poza tem otrzymywać będą z pomocy opałowej do 120 kg miesięcznie. Pomoc tę będą otrzymywali bezrobotni, którzy wykażą się czterotygodniowem zatrudnieniem w ciągu ostatnich trzech lat. Zarobkowanie jednego z członków rodziny bezrobotnego sezonowego nie będzie wykluczało pomocy w naturze.

Starzy i młodzi

I.

1) Młodzież wiejska.

W ostatnią niedzielę pojechałem na zgromadzenie do Szczurowy, dużej wsi nad Wisłą położonej. Ze Słotwiny jedzie się końmi 17 klm. przez Mokrzyskę, Rudy, Rysie, Niedzieliska.

Dom przy domu, jak w mieście, już nie ma miejsca na nowe, zwłaszcza że nowa ustawa budowlana żąda dużych odstępów.

Z domów tych wychodzą odświętnie ubrani ludzie do kościoła na sumę.

Uderza niezwykła ilość młodzieży obojga płci.

Polska chlubi się przyrostem rocznym 450 tys. nowych obywateli, z czego ogromny odsetek przypada na wieś. Można bez przesady powiedzieć, w odniesieniu do wsi małopolskiej, że chłop ma tu z reguły więcej dzieci niż morgów, rozdrobnienie ziemi doprowadziło do zupełnej proletaryzacji ludności wiejskiej w Małopolsce.

Jaka przyszłość tych setek tysięcy chłopców i dziewcząt?

Lata idą, czas iść za mąż, ożenić się, weźmie dziad dziada i będą dziadów płodzić?

Marne życie, wegetacja, na sól trzeba skąpić, chodzić wcześnie spać z braku nafty, a zresztą co robić?

Oblicza p. Piekałkiewicz, że tylko 48.7 proc. rąk rolniczych jest wykorzystanych, a 51.3 proc. nie ma zajęcia, czyli na 12.9 milj. zawodowo czynnych w rolnictwie 6.3 milj. pracuje okrągło cały rok, a 6.6 nie pacuje, a mogłoby dać 1949 milj. dni pracy. Stan ten z roku na rok, z miesiąca na miesiąc pogarsza się i nie ma nadziei na poprawę tych opłakanych, tragicznych dla młodego pokolenia stosunków i warunków.

„Panie pośle — mówi jadący ze mną gospodarz — gdyby się otwarły granice, gdyby świat stanał otworem, jak to było przed wojną, rozpoczęłaby się istna wędrówka ludów w Polsce.

Jechałoby z każdej wsi setki, z każdego powiatu tysiące. Kto nie żyje na wsi nie da wiary, jak ludziska marnie żyją, tyle, co gębę pożywi, często jałowizną, bo skąpo o omastę. Tak zostać długo nie może, coś się musi zmienić, coś stać.“

Jakkolwiek pożałowania godny jest los młodzieży wiejskiej, o ileż cięższą, wprost tragiczną jest dola synów chłopskich z maturami, ze studjami!

W jednej Szczurowy jest dziesięciu takich, co pokończyli (ły) seminarja nauczycielskie, średnie szkoły handlowe, prawo czy filozofję i nigdzie dla nich niema miejsca: mimo najusilniejszych starań nie mogą dostać żadnej posady, żadnego zajęcia.

Nie dość, że nie stają się pomocni rodzicom, ale wprost zawadzają w domu, są ciężarem rodziny. Co się dzieje w duszy takiego młodego człowieka, skazanego na przymusowa bezczynność, pozbawionego środków na opędzenie niezbędnych potrzeb „kulturalnego“ człowieka? Czy tacy nie są z konieczności kandydatami na „bolszewików“, wywrotowców, względnie wykolejeńców?

Jeśli jeszcze któryś z młodzieży ludowej jest gorliwym „Strzelcem“, ma przynajmniej perspektywę otrzymania posady, zresztą coraz mniejszą perspektywę, niema posad w Polsce i nie będzie, ale syn ludowca, sam ludowiec nawet nadziei pozbawiony.

Jakże znamienny jest okrzyk pewnego, znanego mi młodego człowieka z maturą gimnazjalną, który nie mogąc dostać nigdzie zajęcia, ani nawet na konduktora tramwajowego, ani do szkoły policyjnej, ani pracy fizycznej, bez względu na rodzaj tejże i jakość, zawołał zrozpaczony:

„Widzę, że w Polsce młodzi ludzie są niepotrzebni“.

Stąd jak blisko do wyrzutu pod adresem rodziców, pocośce nas na świat wydali?

W ten sposób powstaje konflikt między młodymi a starymi, który się będzie zwiększał i urastał do problemu pierwszorzędnego znaczenia dla całego społeczeństwa i państwa, dla całej naszej przyszłości.

Poseł Jan Brodacki.

Trzy odłamy sanacji

W obozie sanacyjnym zaznaczają się obecnie wyraźnie trzy odrębne grupy i trzy odmienne sfery zainteresowań.

W centrum stoi dotychczasowe BB., zajęte całkowicie czystką, tj. likwidowaniem narastających ciągle **skandalów** o nadużywanie stanowisk politycznych dla korzyści osobistych oraz próbowaniem podtrzymywania załamującej **się** coraz bardziej **organizacji partyjnej na** terenie kraju.

Na lewo są dysydenci **radykalni** Legjonu **Młodych i ich sympatycy** wśród starszego pokolenia, którzy mniej niż w życiu bieżącem myślą o zasadniczej przebudowie całego ustroju społeczno-gospodarczego i idą na demagogję, licząc na nowy przewrót, w którymby przeprowadzić mogli rozgrywkę z obecnymi sojusznikami obozu majowego z kół umiarkowanych.

Na prawo zaś grupuje się opozycja rzeczowa nastrojona krytycznie wobec obecnej wszechwładzy biurokracji, załatwiającej wszystko od zielonego stolika, z lekceważeniem najprymitywniejszych wymogów życia. Reprezentowana przez t. zw. koła **gospodarcze i** konserwatystów, znajduje swój niemal jedyny wyraz zewnętrzny w coraz ostrzejszych (tak że już zaczynają **podlegać** represjom cenzury) artykułach „Czasu".

Ten ostatni odłam sanacji najwięcej w tej chwili zajmuje uwagę szerokiej opinji, gdyż to, o co walczy, jest najbardziej zbliżone do realnego, aktualnego życia i ma znaczenie powszechne dla caego kraju. Zdaje się, że „Czas" jest dość odosobniony zwłaszcza jeśli chodzi o czynnych działaczy B.B. na gruncie politycznym, a w szczególności w Sejmie.

I z tego względu, jakkolwiek na stuprocentową aprobatę zasługują uwagi krytyczne „Czasu" co do nowego preliminarza budżetowego, musimy patrzeć z pewnym krytycyzmem na jego apel do referentów budżetowych w Sejmie, aby z inicjatywą i odwagą zabrali się do kreślenia preliminarza rządowego i zaproponowania nowych oszczędności budżetowych, a natomiast przeciwstawili się wszelkim podwyżkom obciążenia podatkowego.

*

Znak czasu

871 majątków ziemskich pod młotkiem

Ziemskie Towarzystwa Kredytowe wystawiły na licytację nienotowaną dotychczas pod względem liczby i wartości objektów ilość majątków.

Stołeczne Tow. Kredyt. Ziemskie ma zlicytować w najbliższym czasie 871 majątków, położonych na terenie województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego i wołyńskiego.

Zadłużenie ziemian w Towarzystwie Kredytowem skutkiem nieuiszczenia pożyczek i należnych odsetek, zabezpieczonych na tych majątkach, przekracza cyfrę 100 miljonów zł 637 majątków ziemskich będzie sprzedanych w drodze przymusowej już w ciągu drugiej połowy grudnia 1934 r. i w styczniu 1935 r.

Odprawa posłów sanacyjnych

P. Sławek udzieli instrukcyj

Przed posiedzeniem Sejmu ma odbyć się odprawa posłów B. B., na której prezes Sławek zakomunikuje dyrektywę na najbliższą przyszłość.

W łonie B.B. przypuszczają, że wówczas p. Sławek będzie mógł już rozstrzygnąć szereg rozmaitych wątpliwości, jakie istnieją obecnie w szeregach samej „sanacji" co do linji wytycznej.

W kołach politycznych zwracają uwagę, że do Wilna równocześnie z marsz. Piłsudskim wyjechał też b. premjer Prystor. Przypuszczają, że nie jest to przypadkowy zbieg okoliczności.

Prezydent Gdańska ustąpił

W piątek wieczorem zgłosił dymisję ze zajmowanego stanowiska prezydent senatu gdańskiego Rauschning. Stoi to w związku z ostatniemi wyborami gminnemi w Gdańsku, w których hitlerowcy odnieśli przytłaczające zwycięstwo, zyskując około 85 procent mandatów.

Dotychczas bowiem ścierały się w Gdańsku dwa prądy: reprezentowany przez p. Rauschninga, który dążył do spokojnej współpracy z Polską, drugi zaś to prąd wojującego hitleryzmu. Wobec zwycięstwa tego wojującego hitleryzmu w wyborach samorządowych, prez. Rauschning czuł się zmuszonym ustąpić.

Ustąpienie Rauschninga jest do pewnego stopnia niespodzianką, choć w gdańskich kołach politycznych spodziewano się zmiany na wysokich stanowiskach po wyborach.

Prawdopodobnie następcą Rauschninga będzie dotychczasowy wiceprezydent senatu Greiser.

Ustąpienie prez. Rauschninga spowoduje niewątpliwie pogorszenie się stosunków polsko-gdańskich.

Nowy straszny tajfun

nawiedził Filipiny

W sobotę wieczór nawiedził Filipiny nowy tajfun. Ostatni orkan był największą tego rodzaju katastrofą na wyspach Filipińskich od kilkunastu lat. Ustalona dotychczas liczba ofiar w ludziach wynosi 236 osób. Z cyfry tej 225 osób zginęło w miejscowości Mauben. Miejscowość ta uległa doszczętnemu zniszczeniu. Około 90% plantacyj drzew kokosowych bananów i ryżu uległo zniszczeniu. Straty wyrządzone przez cyklon oceniane są na około miljona funtów szterlingów. W prowincji Camarines 24.000 osób znajduje się bez dachu nad głową. W prowincji Laguna 7000 domów mieszkalnych runęło.

Centrala szpiegowska w klasztorze

Z Tokjo donoszą, że japońskie władze natrafiły na ślad szeroko rozgałęzionej akcji szpiegowskiej, której centralą miał być rzekomo klasztor buddyjski, położony w pobliżu Hakodate. Z polecenia władz obstawiono klasztor silnemi oddziałami żandarmerji, poczem przystąpiono do przeprowadzenia ścisłej rewizji w zabudowaniach klasztoru. Rewizja dała sensacyjne wyniki. M. in. znaleziono liczne fotografje fortyfikacyj wybrzeży japońskich. 11 mnichów pochodzenia zagranicznego, aresztowano. Mieli oni sporządzać plany i fotografje fortyfikacyj i objektów wojskowych i dostarczać je wywiadom obcych państw. Sprawa ta wzbudziła w całym kraju niezwykle żywe zainteresowanie.

Notowania giełdowe ziemiopłodów

z dnia 27-go listopada 1934 r. — Płacono złotych za 100 kg:

	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenica	17,50—20.00	16,00—16,50	18,25—20,75	15,75—16,25
Żyto	13,00—13,75	13,75—14,00	15,50—16,00	13,75—14,00
Jęczmień	15,00—17,25	16,75—18,75	15,00—18,00	16,00—17,75
Jęczmień brow.	19.50—21.00	20,00—20,50	16,00 18,00	20,25—20,75
Owies	13,25—15,00	14,75—15,00	14,00—16,00	15,25—15,50
Mąka pszen.65%	25,00—27,00	24,50—25,00	29,00—29,50	23,75—24,75
Mąka żytnia 65%	21,50—22 50	19,25—20,25	25,00—25,75	19,75—21,25
Otręby pszenne	10,00—11,50	9,75—11,00	9,75—10,25	10,00—11,00
Otręby żytnie	8,50— 9,00	10,00—10,75	9,50—10,00	10,00—10,75
Rzepak	44,50—46,00	41,00—42,00	33,00—34,00	38,00—39,00
Groch polny	26,00—28,00	21,50 22,00	23,00 25,00	26,00—28,00
Kuchy rzepak.	12,75—13,25	13,50—13,75	14,00 15,00	13,50—14,00
Kuchy lniane	16,25—16,75	17,50—18,00	20,00 20,50	17,50—18,00
Ziemniaki jad.	3,00— 3,25	2,20— 2,50	4,50 5,00	2,50— 4,75
Gryka	—,— —,—	—,— —,—	—,— —,—	—,— —,—
Słoma luźna	—,— —,—	2,75— 3,00	—,— —,—	—,— —,—
Słoma prasow.	—,— —,—	3,25— 3,50	—,— —,—	—,— —,—
Siano luźne	—,— —,—	7,25— 8,75	—,— —,—	—,— —,—
Siano prasow.	—,— —,—	7,75— 9,25	—,— —,—	8,00— 9,00

Ceny żyta zagranicą:

Berlin 34,76; Praga 29,18; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 12,71

Wartość dolara: 5,29. — **Wartość gramu złota:** 5,92

SUSZA I GŁÓD W CHINACH.

Niezwykła szusza w całych prawie Chinach zniszczyła tegoroczne żniwa. Od 60 przeszło lat kraj ten nie zaznał tak strasznych upałów: od 23 czerwca termometr wskazywał do 40 stopni C. Przez całe lato ani kropli deszczu. Jezioro Hsuanwu, blisko Nankinu, wyschło, a poziom wód jeziora Taiho, oddzielającego prowincję Kiangsu od Chekiang tak opadł, że widać wyłaniające się z dna mury dawno zatopionych miast. Stan wody w jeziorze Hangchow wynosi zaledwie 0,5 m.

W pobliskości rzek i kanałów udało się rolnikom uratować dziesiątą część żniw, gdzieniegdzie może nawet jedną trzecią, ale to tylko na równinach, gdzieindziej straty dochodzą do 100 proc. Chodzi o olbrzymi teren, obejmujący 5 miljonów klm. kw. Najwięcej ucierpiały prowincje Chekiang. Kiangsu i Anhwei. Rzad w Nankinie ocenia straty, spowodowane suszą, na więcej niż miljard dolarów czyli ponad 4.500.000.000 franków.

PAŃSTWO LICYTUJE SAMORZĄDY.

Organizacje samorządowe otrzymały alarmujące doniesienia o masowych egzekucjach zobowiązań samorządów wobec skarbu państwa, ubezpieczalni społecznej i banków państwowych.

Związek powiatów wystosował do ministerstwa skarbu memorjał, w którym domaga się zaprzestania przeprowadzania egzekucyj, a to dlatego, ponieważ wyszły już ustawy o oddłużeniu samorządów.

Władze egzekucyjne wykorzystują jednak to, że dotychczas nie zostały wydane rozporządzenia wykonawcze do ustaw oddłużeniowych, podjęły nacisk egzekucyjny. Samorządy domagają się zarządzenia wstrzymującego egzekucję do czasu ogłoszenia przepisów wykonawczych.

KRWAWA MASAKRA FANATYKÓW RELIGIJNYCH.

W stanie Ceara w Brazylji, doszło do krwawych zajść wywołanych przez fanatyzm religijny tamtejszych mieszkańców. Oto mieszkańcy stanu tego którzy uwielbiali niedawno zmarłego tam księdza Cicero, uzbrojeni w drągi, siekiery i pistolety, oblegali przez miesiąc kościół, gdzie były pochowane zwłoki księdza. Ostatnio zdobyli klucze i nie pozwalali wikaremu wejść do kościoła.

Policja zmuszona była interwenjować. W czasie starcia padło kilkudziesięciu zabitych i dziesiątki rannych.

PROTESTY PRZECIWKO PRZEŚLADOWANIOM KOŚCIOŁA W MEKSYKU.

Wyżsi dostojnicy Kościoła katolickiego w Stanach Zjednoczonych zwrócili się z apelem do wszystkich katolików, by przyłączyli się do wspólnych modłów błagalnych o zakończenie straszliwych prześladowań w Meksyku.

W jednym z kościołów w Waszyngtonie liczne rzesze wiernych, trzech kardynałów oraz 75 biskupów wystąpiło z protestem przeciwko antyreligijnej kompanji rządu meksykańskiego.

PO WYROKU WYSKOCZYŁ Z OKNA SĄDU I PONIÓSŁ ŚMIERĆ

Przed sądem grodzkim w Równem stanął mieszkaniec Równego Czesław Nawrocki, obwiniony o kradzież kur. Sąd skazał go na półtora roku więzienia. Oskarżony tak się przejął wyrokiem, iż bezpośrednio po ogłoszeniu go rzucił się do okna, wybił własnym ciężarem szybę i wyskoczył na ulicę z II piętra. Poniósł on śmierć na miejscu, roztrzaskawszy sobie głowę.

Bezrobocie wzrasta

Według danych biur pośrednictwa pracy przy Funduszu Bezrobocia, stan bezrobocia na dzień 10 listopada b. r. wynosił na terenie całego państwa 302.326 osób oficjalnie zarejestrowanych.

Bezrobocie wzrosło więc ogromnie. Na pozór nie bardzo należałoby się temu dziwić. Rozpoczynające się miesiące zimowe rok rocznie przynoszą ze sobą znaczny wzrost liczby bezrobotnych, zaś każdorazowo, począwszy od miesiąca kwietnia, bezrobocie spada.

W bieżącym jednak roku sprawa bezrobocia przedstawia się wyjątkowo źle. Gdy w kwietniu ub. roku mieliśmy 258.599 bezrobotnych oficjalnie notowanych, w tym samym miesiącu bieżącego roku statystyki wykazują 358,056, a więc o ca 100.000 bezrobotnych więcej. W dalszych miesiącach spada ta dysproporcja, wynosi jednak jeszcze 80.000 nadwyżki wobec roku ubiegłego.

W listopadzie 1933 r. liczba bezrobotnych wynosiła ca 265.200 osób, w porównaniu więc z listopadem bieżącego roku objawia się nadwyżka w wysokości 37.126 osób. Trzeba jednak wziąć przytem pod uwagę, że miesiąc listopad jeszcze się nie skończył i niewątpliwie mogą zaistnieć zmiany na gorsze, na co wskazuje wzrost bezrobocia w jednym tygodniu bież. miesiąca o 5.525 osób.

Przyczyna stałego wzrostu bezrobocia przy porównaniu ub. lat leży niestety w wadliwości wielu ustaw, która to wadliwość powiększanie się bezrobocia stwarza.

W pierwszym rzędzie wchodzi tutaj w rachubę sprawa świadectw przemysłowych i handlowych. Kategorje tychże świadectw zależne są od ilości zatrudnianych przez dane przedsiębiorstwo pracowników. Z tej przyczyny, zwłaszcza drobne warsztaty pracy usilnie starać się muszą o to, aby nie zatrudniać ponad czterech pracowników. Jeden bowiem pracownik więcej, a już zwalają się na przedsiębiorstwo koszty wykupu świadectwa wyższej kategorji i oczywiście niezmiernie wysokie opłaty socjalne.

Inną przyczyną wzrostu bezrobocia mającą również podłoże podatkowe, to sprawa wysokich wymiarów podatkowych. Gdy tylko pracodawca rzemieślnik podwyższy liczbę swoich pracowników, odrazu spadają na niego znacznie wyższe wymiary podatkowe, gdyż władze skarbowe są zdania, że ze wzrostem liczby pracobiorców, muszą wzrastać również dochody przedsiębiorstwa. Mylą się grubo w tem przypuszczeniu i pogłębiają tem samem klęskę społeczną, odstraszając pracodawcę od zatrudnienia możliwie największej ilości pracowników.

Ogólne zło, ubezpieczenia socjalne, to dalsze pogłębienie klęski bezrobocia. Zapowiedź gruntownej reformy tych ubezpieczeń dodaje życiu gospodarczemu otuchy, jednakże reforma musi nastąpić w najkrótszym czasie.

Wadliwe przepisy, przyczyniające się do zwiększenia bezrobocia, muszą ulec rychłej zmianie.

O WSZYSTKIEM MOŻNA Z NIM MÓWIĆ"....

tak mówią w towarzystwie o ludziach, którzy pilnie czytają dobre czasopisma i czerpią stamtąd materjał do rozmowy.

Walczmy z analfabetyzmem!!!

Oświata to wielki skarb człowieka!!!

Czytajcie i rozpowszechniajcie nasze pisma!!!

„Miesiąc likwidacji analfabetyzmu książkowego" pod hasłem: „Każdy światły Polak — żołnierzem oświatowym; umiejący czytać — uczy analfabetę".

NAUKA CZYTANIA

Pomoc dla osoby uczącej czytać analfabetę, ułożona przez **Józefa Stemlera** z obrazkami Wandy Romejkówny.

TABLICA 4.

but

b u t

b

kot obok buta

to but Marka

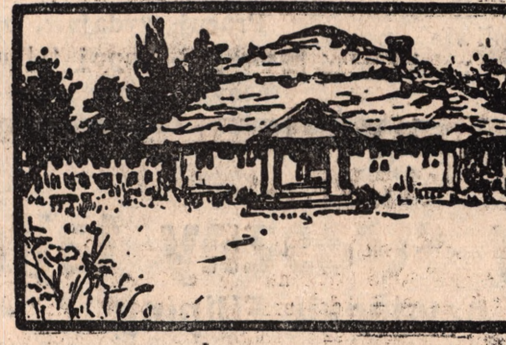
noc

n o c

n c

co tu — to noc

kto tam na ulicy

dom

d o m

d

a to co to dom

obok domu sad

Marek ma domek

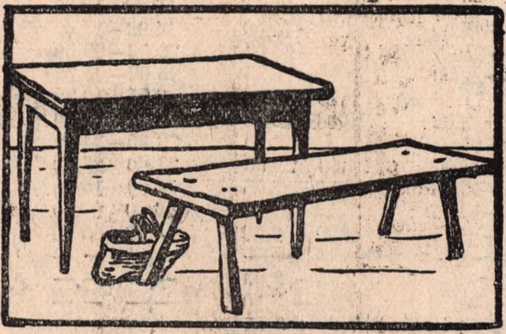
pole

p o l e

p

to pole Anny

a tamto Marka

ława

ł a w a

ł w

ława stoi koło stołu

co tam pod stołem

Wskazówki dla uczącego podane na tablicy 1.

Wiadomości bieżące

Czwartek, 29 listopada 1934 r.

Czwartek: Saturnina. Wsch. sł. 7.21; zach. 3.43. Wsch. księż. 00,00 z. 12,17.
Piątek: Andrzeja. Wsch. sł. 7.22. zach. 3.41. Wsch. księż. 23,59 z. 12.30;
Sobota: Eligjusza. Wschód sł. 7,24; zach. 3.42. Wsch. księż. 1.08; z. 12.43.

★ **DZISIEJSZY NUMER GAZETY" wydajemy w objetości 6 stron. Zarazem dołączamy „GOŚCIA ŚWIĄTECZNEGO"**

Województwa centralne.

SKAZANIE 3 SOŁTYSÓW.

Lubelski Sąd Okręgowy rozpatrywał na sesji wyjazdowej w Puławach sprawę trzech sołtysów z powiatu puławskiego, oskarżonych o roztrwonienie mienia publicznego.

Na ławie oskarżonych zasiedli Jan Krzyżanowski, sołtys wsi Kowal, który przywłaszczył sobie ściągnięte podatki w kwocie około 800 zł., Józef Dąbek, sołtys wsi Miastówek, oskarżony o defraudację około 400 zł., oraz Stanisław Jankowski, sołtys kolonji Nowo Miechowskie, za przywłaszczenie około 600 zł.

Sąd skazał wszystkich po 6 mies. więzienia, przyczem ostatniemu karę zawiesił na 2 lata.

STRZELANINA MIĘDZY GAJOWYM A KŁUSOWNIKAMI.

Gajowy Lucjan Gębicki ze wsi Łęg, gminy Lucień, powiatu gostynińskiego zetknął się o godz. 5-ej rano z kłusownikami, braćmi Janem i Franciszkiem Piechowskimi, do których zaczął strzelać z rewolweru, z odległości 15-tu metrów. Jeden z kłusowników został postrzelony; odwieziono go do szpitala w Gostyninie.

WYROK W SPRAWIE WŁAMANIA DO ZAMKU PREZYDENTA.

Sąd okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie włamania do zamku Pana Prezydenta. Główny oskarżony i przywódca bandy Wincenty Strychalski skazany został na 6 lat więzienia, Józef Misiak na 5 lat więzienia, woźny Henryk Jasiński na 4 lata więzienia i Piotr Piskorski na rok więzienia. Jednego z oskarżonych, Fijałkowskiego, sąd uniewinnił. Poza tem wszyscy skazani zostali pozbawieni praw obywatelskich na lat 10.

Małopolska.

WIĘZIENIE ZA UKRYWANIE BANDYTY.

Przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie stanęła Katarzyna Drewniakowa i córka jej 19-letnia Stefanja, oskarżone o ukrywanie wspólnika bandyty Maczugi — Wojciecha Dyrdy. W wyniku rozprawy Drewniakowa i córka skazane zostały po trzy lata więzienia.

MALINY W LISTOPADZIE.

Czytelnik nasz z miejscowości Żółczów pow. rohatyńskiego woj. stanisławowskiego, F. Kiepura pisze nam, że w dniu 16 listopada br. przy oczyszczaniu ogrodu swego narwał dość sporo ślicznych malin, a na wielu krzakach było bardzo dużo kwiatów rozwiniętych.

Ludzie wnioskują z tego, że nadchodząca zima będzie bardzo ciężka.

Kresy Wschodnie.

STADA WILKÓW.

W lasach państwowych na terenie gminy Wielick, oraz majątku Ugły w pow. kowelskim, pojawiły się stada wilków, które wyrządzają znaczne szkody, porywając inwentarz żywy okolicznym rolnikom.

SAMOBÓJSTWO PO WYROKU.

W Sądzie Grodzkim w Równem na Wołyniu, Czesław Nawrocki po wyroku skazującym go na dwa i pół roku więzienia, rzucił się do zamkniętego podwójnego okna, wybił szybę i skoczył z drugiego piętra na bruk.

Wskutek upadku Nawrocki odniósł ogólne ciężkie potłuczenie i zmarł w szpitalu.

✱ JEST TO JUŻ OSTATNI NUMER w bieżącym miesiącu. Kto dotychczas nie zamówił „Gazety Grudziądzkiej" na miesiąc grudzień, niechaj to uczyni jaknajprędzej.

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

MAKÓW MAZOWIECKI. 2 grudnia odbędzie się w Makowie, w sali Stowarzyszenia Spożywców posiedzenie Zarządu Powiatowego S. L. z udziałem posła Koczary.

PŁOCK. 2 grudnia (niedziela) o godzini 10 rano odbędzie się Zjazd gospodarczo - statutowy Zw. Zawodowego Rolników, na który przybędzie p. prezes Malinowski. Omawiane będą między innemi ustawy oddłużniowe Ludowcy - rolnicy — stawcie się licznie! Zbiórka w Sekretarjacie przy ul. Sienkiewicza 22.

WĘGRÓW. 2 grudnia w Stoczku Węgrowskim odbędzie się zgromadzenie ludowe.

4 grudnia w Węgrowie o godz. 11 min. 30 odbędzie się posiedzenie Zarządu Powiatowego S. L.

GRÓJEC. 2 grudnia o godz. 10 rano odbędzie się posiedzenie Zarządu Pow. w lokalu Sekretarjatu.

Straszny wypadek na poligonie toruńskim

Dwóch kanonierów zabitych, trzech ciężko rannych

Poligon artyleryjski na Podgórzu koło Torunia stał się miejscem straszliwej katastrofy. W czasie ostrego strzelania 1-szej baterji 31-go pułku artylerji lekkiej rozerwało się jedno z dział.

Skutki eksplozji były okropne. Kanonier Franciszek Majewski, pełniący przy dziale funkcję celowniczego został zabity na miejscu, kanonier Franciszek Ogrobek, zamkowy działa — ciężko ranny. w czasie przewożenia do szpitala zmarł, trzej inni artylerzyści: kanonier rezerwy Mieczysław Stanisławski — ciężko ranny, kanonier rezerwy Sergjusz Rok — lekko ranny i plutonowy Alfons Kraczwo — lekko ranny.

Dochodzenia prowadzi żandarmerja.

Zjazd Powiatowy Stron. Ludowego w Krasnymstawie

W dniu 11 listopada br. odbył się w **Niemienicach** pow. krasnystawskiego statutowy Zjzad Powiatowy S. L. Zjazd ten budził w powiecie bardzo wielkie zainteresowanie. W szczególności duże zainteresowanie budziło to, jakie stanowisko zajmie Zjazd jako najwyższy organ w powiecie w sprawie **pos. Wrony**, który z tego powiatu pochodzi i stąd kandydował do Sejmu. Pos. Wrona, jak wiadomo. znalazł się niedawno poza Stronnictwem Ludowem po uchwałach Rady Naczelnej, potępiającej jego działalność. W ciągu ostatniego tygodnia przed Zjazdem rozwinął on w powiecie przy pomocy kilku swoich zwolenników bardzo wytężoną działaność mającą na celu zjednanie sobie jak największej ilości zwolenników wśród delegatów Kół mających wziąć udział w Zjeździe.

Zjazd zgromadził paręset członków Kół z całego powiatu i około 100 delegatów. Z ramienia władz naczelnych Stronnictwa przybyli nań Sekretarz Naczelny **p. dr. Z. Graliński i Red. J. Grudziński.** Z ramienia Zarządu Wojewódzkiego S. L. p. **T. Rek**, z pośród posłów ludowych byli obecni: pp. **Czernicki, Dobroch, Kotarski, Mochniej i Pac.** Przewodniczył Zjazdowi prezes Zarządu Powiatowego **inż. Fr. Bojarski.**

Referat programowy wygłosił p. dr. Graliński, którego zebrani wysłuchali z dużem skupieniem.

Głównym tematem dyskusji była obecna sytuacja w Stronnictwie Ludowem w związku z tygodnikiem „Polska Ludowa". Olbrzymia większość delegatów i uczestników Zjazdu opowiedziała się **za stanowiskiem Władz Naczelnych Stronnictwa, burzliwie manifestując przeciwko tym, którzy osłabiają spoistość ruchu ludowego.** Gdy garstka uczestników Zjazdu w sposób demonstracyjny wysunęła wniosek, aby pos. Wronę, przebywającego w pobliskiej wsi, wezwać na Zjazd i dać mu możność usprawiedliwienia — **wniosek ten został przez wzburzoną salę odrzucony.** Wybrano nowy Zarząd Powiatowy z inż. Fr. Bojarskim, jako prezesem na czele. Zjazd manifestował swoje wielkie uznanie dla dotychczasowej działalności inż. Fr. Bojarskiego w powiecie. Pieśnią „Gdy naród do boju" zakończono Zjazd. Chłopi pow. krasnystawskiego wykazali na nim wielką dojrzałość polityczną.

Obecny.

KALISZ. 2 grudnia w Kaliszu przy ul. Strzeleckiej, w sali T. U. R. o godz. 12-tej w poł. odbędzie się kurs społeczny S. L. oraz konferencja Zarządów Kół S. L. z udziałem p. sen. Januszewskiego i prof. Piekałkiewicza.

OSZMIANA. 2 grudnia br. we ws. Wielkie Jakientany gm. solskiej odbędzie się jednodniowy kurs społeczno-gospodarczy z udziałem prezesa A. Grodela, sekr. K. Staszkiewicza. — Wstęp tylko za legitymacjami, obecność obowiązkowa.

LEN — KONOPIE.

Wilno, 23. 11. Not. giełdy lniarskiej w Wilnie za 1.000 kg w złotych, fr. st. załad.: len trzepany Horodziej 1.410—1.450; — Wołożyn basis I 1.220—1.260; — Miory 1.130—1.170; — Trapy 1.240—1.280; len czesany Horodziej I. 30310 b I 2.120—2.160.

Wilno, 22. 11. Notowania lnu wg. giełdy Zbożowo - Towarowej i Lniarskiej: len Miory za 1.000 kg. 1120—1160.

Lwów, 22. 11. Notowania lnu za 1 kg w złotych, loco stacja załadowcza: en czesany „basis I" 1.85: len trzepany „basis I" 1.35; len trzepany „kiski" 85 gr; pakuły lniane „basis I" 75—77 gr.

Lwów, 22. 11. Notowania konopi za 1 kg w zł: konopie czesane 1.50; pakuły konopne 65—70 gr. Ceny konopi w ciągu ostatnich 2 tygodni obniżyły się o ca 10 proc., pakuły natomiast zyskały około 10 proc.

Radjoprogram z Warszawy

Czwartek, 29. 11.: 6,45 Audycja poranna; 12,10 Audycja dla dzieci p. t. „W rocznicę“: a) Pogadanka, b) Piosenki; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 „Z rynku pracy“; 15.30 Wiadomości o eksporcie polskim; 15,45 Muzyka lekka; 17,00 Teatr Wyobraźni nadaje „Nieboską komedję“; 18,05 Skrzynka pocztowa; 18,15 Recital fortepianowy; 18,45 „Co czytać“ (liryka) — szkic literacki; 19,00 Audycja żołnierska; 19,20 Pogadanka aktualna; 19,30 „Bajka“ w wyk. Ork. Symf.; 20,00 Popularna muzyka polska; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 „Jak pracujemy w Polsce“; 21,00 Koncert muzyki polskiej; 21,45 Odczyt pt. „Poznanie siebie samego“; 22,00 Koncert reklamowy; 22,15 Lekcja tańca; 22,35—23,05 Muzyka taneczna; 22,45 Odczyt w jęz. esperanckim.

Piątek, 30. 11.: 6,45 Audycja poranna; 12,45 „Walka z krzywicą u dzieci“ odczyt z cyklu „Wskazówki dla młodych matek“; 13,00 Dziennik południowy; 13,05 Francuskie piosenki i marsze wojskowe; 15,35 Przegląd giełdowy; 15,45 Godzina muzyki lekkiej; 16,45 Audycja dla chorych; 17,15 Trio fortepianowe; 17,50 „Przegląd wydawnictw“; 18,00 „Wiadomości rolnicze“; 18,15 Recital śpiewaczy; 18,45 „Lis“ — odczyt (z cyklu „Życie i obyczaje zwierząt“); 19,00 Krótki koncert Zespołu Harmonistów; 19,20 Pogadanka aktualna; 20,00 „Jak spędzić święto?“; 20,05 Koncert symfoniczny. W przerwie — Dziennik wieczorny; 22,30 Recytacje poezyj; 22,40 Koncert reklamowy; 23,05 Muzyka lekka i taneczna.

Sobota, 1. 12.: 6,45 Audycja poranna; 13,00 Dziennik południowy; 15,45 Najnowsze nagranie płytowe; 16,30 Słuchowisko dla dzieci starszych p. t. „Austerlitz“; 17,00 Nabożeństwo z O strej Bramy; 17,50 „Plotki i ploteczki“; 18,00 „Przegląd prasy rolniczej“; 18,15 Koncert na dwa fortepiany; 18,45 „Historja fajansowej figurynki“; 19,00 Koncert chóru „Harfa“; 19,20 „Śrem nad Wartą“ (Odczyt z cyklu „Miasta i miasteczka polskie“; 19,30 Utwory jazzowe na fortepian; 20,00 Muzyka lekka; 20,45 Dziennik wieczorny; 20,55 „Jak pracujemy w Polsce“; 21,00 Koncert; 21,45 „Niedyskrecje literackie“ — szkic literacki; 22,00 Koncert reklamowy; 22,15 Muzyka taneczna. 23,05 „Loża Szyderców“; 23,35—24,00 Muzyka lekka i taneczna.

Kto będzie zwolniony
od obowiązku ubezpieczeniowego?

Dowiadujemy się, iż w związku z nowelizowaniem przepisów o ubezpieczeniach społecznych ustalone mają być kategorje pracowników, które nie będą podlegać obowiązkowi ubezpieczenia. Całkowicie zwolnieni będą od ubezpieczeń:

1) Osoby zatrudnione w gospodarstwach domowych, których zajęcie nosi charakter krótkotrwały, jak n. p praczki, krawcowe, dorywcze posługaczki itp.

2) Rodziny rzemieślników prowadzące wraz z pracodawcą wspólne gospodarstwo domowe.

Od ubezpeczenia w zakładzie ubezpieczeń na wypadek choroby i w za kładzie emerytalnym zwolnieni będą poza pracownikami samorządowymi osoby, których praca najemna nie stanowi głównego źródła utrzymania.

Kłopot z żydem-rekrutem

Przed wojskowym sądem z Poznania na sesji wyjazdowej we Wrześni stanął szeregowiec 68 pp. Faust Izaak, oskarżony o symulację, uszkodzenie ciała, niewypełnienie rozkazu, oraz uchylenie się od obowiązku pełnienia służby wojskowej.

W ciągu 4 miesięcy zgłaszał się Faust 11 razy jako chory, 5 razy był w szpitalu, skąd go zawsze odsyłano jako zdrowego.

Oskarżony przychodził po 20 do 30 razy dziennie na izbę chorych i ofiarowywał jednemu z sanitarjuszy tysiąc złotych za środek, który by spowodował chorobę żołądka.

Sąd uznał Fausta winnym w 8 punktach oskarżenia i skazał go na 9 miesięcy więzienia.

POPULARNA PIELGRZYMKA DO RZYMU.

Podczas długich, jesiennych dni, jakże daje się nam we znaki chłód, wiatr i słota. Gdy patrzymy w okna, za któremi mży deszcz, mimowoli potęguje się w nas uczucie znużenia, zniechęcenia i smutku.

Wówczas pragnęlibyśmy przenieść się, choćby na pewien czas do jakiejś jasnej, słonecznej krainy, a nazwy: Wenecja, Neapol, Sorrento, Capri, Lazurowa Grota — przyciągają wprost magnetycznie naszą uwagę i budzą w nas nieodpartą chęć ujrzenia tych jasnych, pogodnych miejscowości.

W wypadku jednakże indywidualnej podróży koszta są tak wielkie, iż nie każdy może sobie obecnie pozwolić na odbycie jej.

Popularna Pielgrzymka do Rzymu, organizowana w okresie od 3—13 stycznia 1935 r. pod Protektoratem J. Ekse. Ks. Biskupa Tomczaka jest dostępna dla wszystkich, wskutek tego, iż cena jej jet bardzo niska. Można ją odbyć już za zł 425. Suma ta obejmuje: koszt paszportu zagranicznego, wiz, biletów kolejowych na przejazd w obie strony, pełnego utrzymania, pobytu w hotelach, oraz zwiedzań wymienionych w programie. Pielgrzymi będą mieli możność zwiedzenia Wiednia, Wenecji, Neapolu, Sorrento, Capri wraz z Lazurową Grotą, oraz Padwy, gdzie pielgrzymi odwiedzą grób św. Antoniego.

Informacji w sprawie pielgrzymki udzielają (osobiście i listownie) oraz przyjmują zapisy: Akcja Katolicka w Łodzi, ul. Ks. Skorupki Nr. 1A, oraz Wagons - Lits - Cook w Warszawie, ul. Krak. Przedmieście 42-44.

HUMOR ZAGRANICZNY

— A następnie porąbał oskarżony zwłoki swej ofiary na trzynaście części. Prawda?

— Tak, panie sędzio, popełniłem błąd i boję się, że może mnie spotkać nieszczęście.

Założyciel i wydawca Wiktor Kulerski. — Adres: „Gazeta Grudziądzka“ Tuszewo, pow. Grudziądz (Pomorze) Telefon nr. 811 i 812. Konto P. K O. Poznań nr. 200.420. — Redaktor odpowiedzialny: Lucjan Głodkowski, Grudziądz, ul. Bydgoska 19. — Drukiem „Zakł. Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu“. w Tuszewie.